

Gemeente Den Haag

OS&P

Onderzoek, Strategie & Projecten

Rapport

Jonge moeders en profile

Februari 2013

Jonge moeders en profile

Uitgave

Gemeente Den Haag
Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn
Stafgroep Onderzoek Strategie en Projecten
Februari 2013

Redactie

Ybeltje Nieuwenhout
Enas Baraya

Inlichtingen

Ybeltje Nieuwenhout (0703244598) /Ybeltje.Nieuwenhout@DenHaag.nl

Dit rapport is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid opgesteld. Toch kan het voorkomen dat bepaalde informatie niet (geheel) juist wordt weergegeven. U kunt geen rechten ontleen aan de teksten en cijfers uit dit rapport.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	- 3 -
1 INLEIDING	- 7 -
2 JONGE MOEDERS	- 9 -
2.1 Jonge moeders in Den haag	- 9 -
2.2 De bezoekers loket	- 9 -
3 DE JONGE MOEDERS	- 11 -
3.1 Achtergrond jonge moeders	- 11 -
3.1.1 Situatie en problematiek	- 12 -
3.1.2 Hulpvraag	- 13 -
3.1.3 Betrokken instelling	- 13 -
3.2 Het hulpverleningsnetwerk jonge moeders	- 15 -
3.3 De jonge moeders en profile	- 15 -
3.3.1 Minderjarige aanstaande moeders	- 17 -
3.3.2 Dakloze moeders	- 18 -
3.3.3 (aanstaande) Moeders op zoek naar alternatieve huisvesting	- 19 -
BIJLAGE 1 TABELLEN	- 21 -

Samenvatting

Het loket voor jonge moeders is bedoeld voor jonge moeders (tot 23 jaar). Zij kunnen hier terecht voor informatie, advies en hulp. In Den Haag is in de afgelopen jaren het aantal jonge moeders iets afgenomen. Het aantal jonge moeders dat bij het loket voor jonge moeders komt, is daarentegen iets gestegen in de afgelopen jaren.

Driekwart van de jonge moeders is zelf naar het loket toegekomen. Gemiddeld zijn ze 19.8 jaar oud, de jongste moeder was in 2011 11 jaar oud en de oudste 24 jaar. Bijna een vijfde van de jonge moeders die in 2011 het loket hebben bezocht, was op dat moment minderjarig.

Ruim de helft van de jonge moeders kwam naar het loket met een hulpvraag rond huisvesting. Van de onderzochte jonge moeders gaf een kwart aan dakloos te zijn op het moment dat ze hulp zochten bij het loket. De vragen van deze moeders betroffen dan ook het op korte termijn vinden van onderdak.

De vragen van de andere jonge moeders over huisvesting gaan vaak over het vinden van huisvesting die meer aansluit op de situatie. Vooral wanneer de (aanstaande) jonge moeders nog thuis wonen, wordt het huis soms letterlijk te klein met de komst van een baby. Er zijn situaties waarbij er al een heel gezin in woont bij de ouder(s) of familie.

Ook zijn er jonge moeders die op zich zelf wonen, op een kamer of een kleine woning. Door de komst van (nog) een baby wordt deze ruimte te klein.

Een derde van de bezoekersters van het loket jonge moeders is op zoek naar informatie en advies. Bijvoorbeeld naar informatie over het aanvragen van een uitkering en/of toeslagen of over hoe urgentie voor een woning kan worden aangevraagd.

Al in 2002 bleek in een verkennend onderzoek dat de jonge moeders vooral praktische en materiele vragen hebben op het gebied van huisvesting, kinderopvang en inkomen. Nu 10 jaar later blijkt dat de grootste knelpunten nog steeds vooral zitten in huisvesting en financiën.

Kinderopvang is voor de jonge moeders minder een hulpvraag als ze bij het loket komen. Dit heeft niet de prioriteit. De situatie waarin ze zitten, is vaak zo problematisch voor ze, dat een dagbesteding als school of werk ook een probleem wordt. De drempel voor deze jonge moeders om toch naar school te blijven gaan of een dagbesteding te hebben, kan wel verlaagd worden. Bijvoorbeeld door een flexibeler opstelling rond aanwezigheidsplicht van de onderwijsinstelling of in het aanbod van dagbesteding via projecten als Mamamia en Mamasita.

Er zijn drie profielen zichtbaar als het gaat om jonge moeders: minderjarige aanstaande moeders, dakloze moeders en (aanstaande) moeders op zoek naar alternatieve huisvesting.

De jonge moeders in het profiel 'minderjarige aanstaande moeders' zijn jonger dan 21 jaar en een groot deel is minder jarig. Deze moeders wonen over het algemeen nog thuis en zijn zwanger van hun eerste kind. Ze hebben behoefte aan praktische informatie over financiën en huisvesting, maar ook over voogdijschap etc. Het gaat om meisjes die (nog) niet heel zelfredzaam zijn, ze worden dan ook vaak doorverwezen voor hulp bij bijvoorbeeld Fiom, AMW het JIT etc.

De jonge moeders in het profiel 'dakloze moeders' zijn allen meerderjarig en bijna allemaal dak- of thuisloos. Meer dan de helft heeft één of meerdere kinderen. Vaak hebben ze naast problemen rond de huisvesting andere problemen. Ze komen naar het loket met een vraag om huisvesting. de ondersteuning van deze moeders is vooral gericht op het aanmelden bij begeleid wonen

De groep moeders die op zoek zijn naar alternatieve huisvesting, is de meest zelfredzame groep. Ze zijn meerderjarig en niet dakloos, maar hun huisvesting is verre van ideaal voor de (aanstaande) kinderen. Naast praktische informatie en aanmelding bij het begeleid wonen worden deze moeders ook door verwezen naar laagdrempelige hulp bijvoorbeeld stevig ouderschap via het CJG of de sociale raadslieden van de dienst SZW.

Het hulp aanbod waar de jonge moeders op dit moment gebruik van kunnen maken, is volgens het netwerk nodig om de jonge moeders te helpen. Wel vindt het netwerk het aanbod te beperkt. Zo is er een tekort aan opvangplekken in het algemeen en in het bijzonder voor minderjarig (aanstaande) moeders en voor (aanstaande) moeders met een licht verstandelijke beperking. Voor de opvangplekken geldt over het algemeen een wachtlijst. Zeker wanneer er een acuut huisvestingsprobleem is, belemmeren de wachtlijsten de hulp aan de (aanstaande) moeder.

Meerwaarde van het netwerk vinden de deelnemers het casusoverleg. Ook voor het netwerk zien de deelnemers verbeterpunten. Er zou bijvoorbeeld meer kunnen worden aangesloten op de CJG partners. En er zou meer outreachend kunnen worden gewerkt, waardoor het risico dat de jonge (aanstaande) moeders niet in beeld komen of uit beeld verdwijnen beperkt wordt. In de nabije toekomst zal de discussie met het netwerk voortgezet worden.

Conclusie en aanbevelingen

Het loket voor jonge moeders speelt een belangrijke rol in het verstrekken van informatie over praktische zaken zoals inkomen, huisvesting (urgentie, woonpas) en dagbesteding (werkplein etc.). In 2011 kwam een derde van de bezoekers naar het loket voor informatie en advies. Wanneer de jonge moeders het loket weten te vinden, kan het loket ze informeren over praktische zaken waarmee voorkomen kan worden dat er dingen mis gaan omdat de jonge moeder, die al zoveel te verwerken heeft, het niet meer weet.

Twee belangrijke onderdelen in het aanbod voor de doelgroep zijn begeleid wonen en ondersteunende hulpverlening. De ondersteunende hulpverlening lijkt in voldoende mate beschikbaar. Voor begeleid wonen geldt dit niet. Er zijn wachtlijsten en het is lastig om passende huisvesting te vinden. Vooral voor bijzondere doelgroepen zoals minderjarige moeders en jonge moeders met LVB is er weinig aanbod.

Voor minderjarige moeders geldt een dubbele problematiek. Ze zijn zelf nog minderjarig en hebben een minderjarige om voor te zorgen. Zij kunnen niet terecht in de reguliere opvang zoals bij Jeugdformaat, maar hebben wel behoefte aan begeleiding. Hun opvoeding is nog niet afgerond terwijl ze zelf zouden moeten opvoeden.

Er zijn verschillende signalen dat de LVB problematiek veel groter is dan momenteel in beeld is. Dit komt doordat het vaak niet (meteen) wordt herkend. Ook in de doelgroep jonge moeders komt LVB voor. En ook onder deze doelgroep is er een kans dat het er meer zijn dan nu bekend is. Het is voor deze jonge moeders van belang dat hun LVB problematiek herkend wordt bijvoorbeeld al bij het eerste contact met het loket waardoor zij passende hulp krijgen. Hiermee wordt voorkomen dat zij veel hulp krijgen, maar toch ook problemen houden en ontwikkelen. De medewerkers van het loket zouden hierop getraind kunnen worden.

Uit de dossiers is ook gebleken dat de jonge moeders het beste voor zichzelf en hun kind willen. Dus liever niet een woning willen delen met andere jonge moeders of een nachtje (zwanger) door brengen in de daklozenopvang. Ze willen een plek voor zichzelf en hun kind, en het liefst een plek waar ze kunnen blijven wonen. Om in deze behoefte te kunnen voorzien zou het aanbod voor de doelgroep onderzocht moeten worden met als hoofdvraag: Sluit dit specifieke aanbod aan op de behoefte van de doelgroep en is het een aanbod wat past in de huidige tijdsgeest?

Wanneer de profielen worden bekeken vanuit een levenslooptheorie, kunnen de minderjarige moeders zich ontwikkelen tot dakloze moeders of tot moeders opzoek naar alternatieve huisvesting. Om de ontwikkeling van de jonge moeders zo positief mogelijk te laten verlopen is het belangrijk dat ze goede ondersteuning krijgt en dat er een vinger aan de pols wordt gehouden. Dit laatste voor langere tijd, zodat er snel ondersteuning kan worden geboden wanneer het mis dreigt te gaan in het huishouden van de jonge moeder (Stut en steun). Maar ook voor de moeders uit de andere twee profielen kan een stut en steun er voor zorgen dat de jonge moeder het ook in de toekomst redt.

Aandachtspunten

- Informatie en adviesfunctie van het loket versterken
- Snelle herkenning van LVB, trainen van de medewerkers van het loket
- Passende opvang voor specifieke doelgroepen
- Versterken van de rol van het casusoverleg om de doorgroei van het ene profiel naar het andere te voorkomen of beperken en om de moeders te monitoren.
- Een stut en steun functie voor de jonge moeders creëren, bijvoorbeeld bij het loket voor jonge moeders.

Wanneer vanuit de profielen naar het huidige hulpaanbod in de regio Den Haag wordt gekeken lijkt het mogelijk om meer gebruik te maken van de voorzieningen in de stad, met als linkin-pin het loket. Het loket is een belangrijk laagdrempelig informatiepunt, de jongeren zouden hier ten allen tijde terecht moeten kunnen voor hun vragen rond hun situatie en problemen. Momenteel gaat het loket vervolgens aan de slag met de jongere, maar voor de profielen minderjarige moeders en de dakloze

moeders zouden zij ook de verwijzer kunnen zijn naar in deze doelgroep gespecialiseerde organisaties.

Voor de jonge minderjarige moeders is dit het CJG. Het CJG heeft kennis in huis rond opvoedingsproblemen, voogdijschap etc. Zij kunnen de moeders ondersteunen bij hun problemen en hen helpen met vragen. Bovendien komen deze jonge moeders als het goed is al bij het CJG, waardoor het CJG via deze contacten nauwlettend de ontwikkeling van het jonge gezin (inclusief die van de minderjarige moeder) kunnen monitoren. Dit kan een drempelverlagend effect hebben op het voorzien in de ondersteuning aan de jonge moeder.

Voor de dakloze moeders is er het CCP. Zij hebben overzicht van het aanbod voor daklozen (inclusief de gezinnen) en hebben toegang tot de instellingen voor maatschappelijke opvang. Via het CCP kunnen de dakloze moeders hulp krijgen bij het zoeken naar onderdak en bij de problemen waar zij mee te maken hebben.

Het loket zou dan vooral de moeders uit het profiel 'opzoek naar alternatieve huisvesting' kunnen ondersteunen. Het gaat in dit profiel om behoorlijk zelfstandige moeders die wat hulp nodig hebben bij het verder op de rails brengen van hun leven. Voor de moeders uit de andere twee profielen kan het loket dan "dossierhouder" zijn voor zolang de casus op het casusoverleg wordt besproken.

Dwars door de profielen gaan de moeders met LVB. Wanneer dit snel herkend wordt door de medewerkers van het loket, kunnen zij doorverwezen worden naar MEE waar ze hulp kunnen krijgen wat aansluit op hun LVB problematiek.

Het casusoverleg zou letterlijk de rol van linkin-pin kunnen vervullen. De rol van voorzitter door het loket voor jonge moeders is dan voor de hand liggend omdat de meeste jonge moeders in eerste instantie naar het loket zullen komen voor informatie. Wanneer in het casusoverleg systematisch alle jonge moeders die in beeld komen worden gemeld en gemonitord, valt er geen jonge moeder tussen 'wal en schip'.

1 Inleiding

Als een meisje op jonge leeftijd zwanger wordt, verandert er een heleboel in haar leven. Er zijn veel dingen die zij moet regelen en waar ze verantwoordelijk voor is. Juist wanneer er zoveel op de aanstaande jonge moeder af komt, is het belangrijk dat ze bij één instantie terecht kan voor vragen en hulp. Daarom is het algemeen maatschappelijk werk van Stichting MOOI samen met het Jongeren Informatie Punt (JIP) een loket gestart voor jonge (aanstaande) moeders in Den Haag. Jonge (aanstaande) moeders en vaders, familie en beroepskrachten kunnen hier terecht voor praktische informatie, advies, hulp, bemiddeling en doorverwijzing.

Officieel is een jonge moeder een meisje dat voor haar 20e haar eerste kind heeft gekregen. De meeste instellingen, ook het loket voor jonge moeders, in Den Haag die met jonge (aanstaande) moeders werken, hanteren een andere leeftijdsgrens, namelijk tot en met 23 jaar.

Het loket voor jonge moeders is van start gegaan op 15 september 2005 en bestaat nu 7 jaar. Bij het loket kunnen jonge (aanstaande) moeders terecht voor:

- **Informatie:** meestal is er dan één keer contact
- **Informatie & Advies:** (telefonisch) twee tot drie vervolggesprekken
- **Advies & Interventie:** maximaal vijf vervolggesprekken gericht op interventies (geld, huisvesting, familie, anders).
- **Interventie & Hulpverlening:** maximaal vijf vervolggesprekken gericht op interventies en door verwijzing hulpverlening.
- **Hulpverlening:** Verwijzing naar Fiom, JIT, Amw, Jutters, Siriz etc. De medewerkers van het loket nemen contact op met de hulpverleningsinstantie voor de overdracht en om te informeren of de jonge moeder aangekomen is. Om de twee a drie maanden wordt contact opgenomen met de jonge moeder om te vragen of de hulpverlening nog loopt.

In het kader van een sluitende aanpak voor de jonge moeders vindt eens in de drie weken een casusoverleg plaats. Dit casusoverleg is voor instellingen die beroepsmatig met jonge moeders werken. Het overleg is bedoeld om knelpunten te bespreken bijvoorbeeld in de hulpverlening, bij het zoeken naar huisvesting, het organiseren van de financiën en de dagbesteding voor de jonge moeders etc. Een tweede doel is het volgen van de jonge moeders in hun hulpverleningsproces.

Aan het casusoverleg nemen de volgende organisaties deel:

1. Loket voor jonge moeders	8. Mama Sita,	17. DSO, ambtenaar van de
2. Kamers met Kansen	9. Welzijn Zebra	afdeling voorrangverklaring
3. Stichting Luna	10. FIOM	huisvesting
4. Werkplein Sorgvliet-Jongeren	11. AMW -Escamp	18. Matroesjka, project van
5. De Jutters	12. Siriz	Schroeder
6. JIT/ Jong Escamp	13. Stichting Wende	19. Stichting Anton Constance
7. Bureau Jeugdzorg	14. Stichting Jeugdformaat	20. Humanitas Home Run
	15. MamaMia	
	16. CCP Veldregisseur	

ONDERZOEKSVRAGEN

Nu het loket een aantal jaren bestaat is er behoefte aan een onderzoek dat de profielen van de jonge moeders in kaart brengt. Wie zijn de jonge moeders, wat zijn hun problemen en waar hebben ze behoefte aan? En sluit het aanbod aan hulp en ondersteuning aan op deze profielen? Wat is het aanbod (regulier en specifiek voor de doelgroep)? Waar maken ze gebruik van?

Daar waar in dit rapport wordt gesproken over jonge moeders worden zowel de jonge moeders als de jonge aanstaande moeders bedoeld.

METHODE

Om een profiel te kunnen maken van de jonge moeders is een dossieranalyse uitgevoerd op de dossiers van het loket Jonge moeders. In het digitale cliëntvolgsysteem zijn 100 dossiers geanalyseerd. Hierbij is naar een divers aantal variabelen gekeken. Bij het loket wordt geen intake gedaan waarin op alle leefgebieden de problemen systematisch geïnventariseerd worden. Dit betekent dat van veel bezoekersters alleen een aantal achtergrondgegevens, hun hulpvraag en het hulpaanbod van het loket bekend zijn.

Op basis van de gegevens die wel in alle 100 dossiers beschikbaar waren, zijn profielen opgesteld. Dit is gedaan met behulp van een clusteranalyse. Eerst is met behulp van een hiërarchische clusteranalyse bepaald hoeveel clusters gevormd kunnen worden. Uit de analyse bleek dat 3 clusters het meest onderscheidend van elkaar waren en dat de volgende variabelen bepalend zijn voor de toewijzing van de clusters.

- Leeftijd
- Sprake van een zwangerschap
- Aantal kinderen
- Het hebben van een inkomen bij de aanmelding
- De belangrijkste hulpvraag
- Of de vader van het kind in beeld is
- De woonsituatie bij aanmelden
- Of het een Nederlandse of niet Nederlandse moeder betrof
- Aantal problemen

Het toevoegen van meer variabelen was niet van invloed op de samenstelling van de clusters. Vervolgens is een k-means clusteranalyse uitgevoerd om de casussen aan een cluster toe te wijzen. Dit leidde tot drie clusters met respectievelijk 41, 22 en 37 dossiers.

Leeswijzer

In dit rapport gaan we eerst in op het totaal aantal jonge moeders in Den Haag en vervolgens op de bezoekers van het loket. In hoofdstuk 3 wordt een beeld geschetst van de jonge moeders op basis van de onderzochte dossiers. Wie ze zijn, wat is hun hulpvraag en waar gaan ze vervolgens naar toe. Tot slot worden de drie profielen beschreven en wordt per profiel een fictieve casus gegeven.

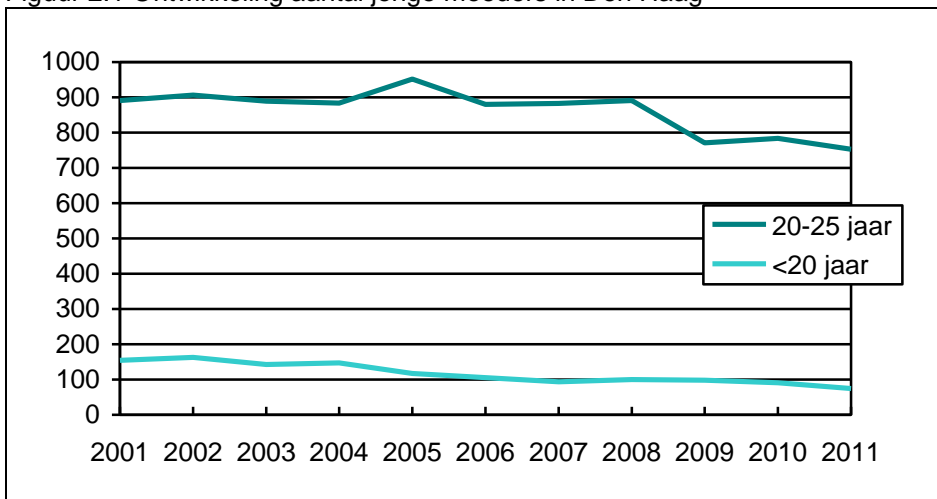
2 Jonge moeders

2.1 JONGE MOEDERS IN DEN HAAG

In 2010 woonden volgens het CBS in Den Haag 828 moeders onder de 25 jaar. Hiervan waren 75 jonger dan 20 jaar. Het gaat hier om moeders, de zwangeren jonger dan 25 jaar zijn niet mee genomen in deze telling.

In onderstaande grafiek is het aantal jonge moeders weergegeven in de afgelopen jaren. In de grafiek is te zien dat het aantal jonge moeders afgenomen is ten opzichte van 2001.

Figuur 2.1 Ontwikkeling aantal jonge moeders in Den Haag

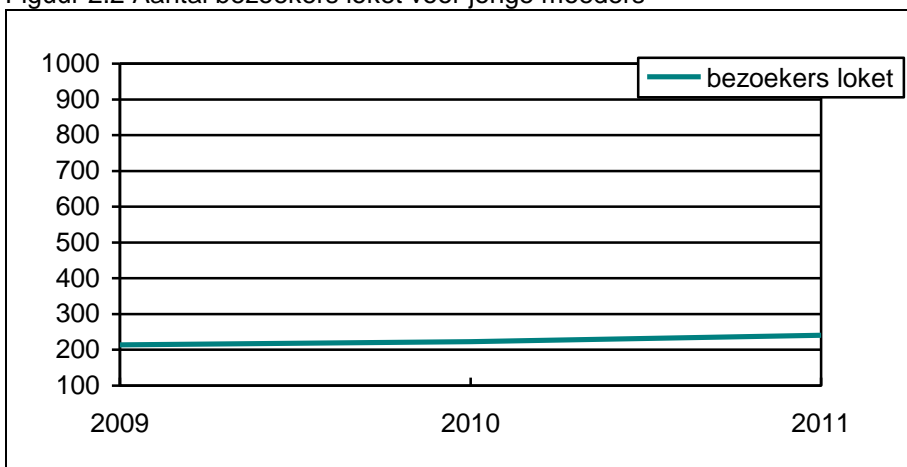

Bron: www.CBS.nl, 2012, bewerking OS&P

2.2 DE BEZOEKERS LOKET

Uit de registraties van het loket voor jonge moeders blijkt dat in 2011 241 jonge (aanstaande) moeders het loket hebben bezocht. Dit is iets meer dan in de jaren daarvoor (zie figuur 2.2). Ongeveer een derde van de bezoekers in 2011 had behoefte aan informatie en advies en de andere tweederde had meerdere vragen en meer hulp nodig.

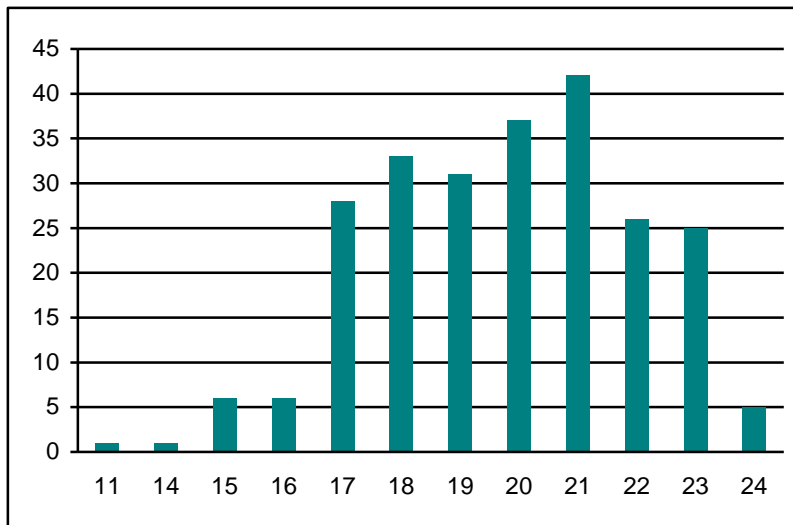
Figuur 2.2 Aantal bezoekers loket voor jonge moeders

Bron: Stichting Mooi, loket voor jonge moeders 2012, bewerking OS&P

De bezoekers zijn gemiddeld 19,8 jaar oud bij het eerste bezoek aan het loket. De jongste is 11 jaar en de oudste is 24 jaar. 17% van de jonge moeders was minderjarig bij het eerste bezoek. De meeste bezoekersters zijn tussen 17 en 21 jaar. In onderstaande grafiek is een overzicht gegeven.

Figuur 2.3. Leeftijd opbouw bezoekers loket

Bron: Stichting Mooi, loket voor jonge moeders 2012, bewerking OS&P

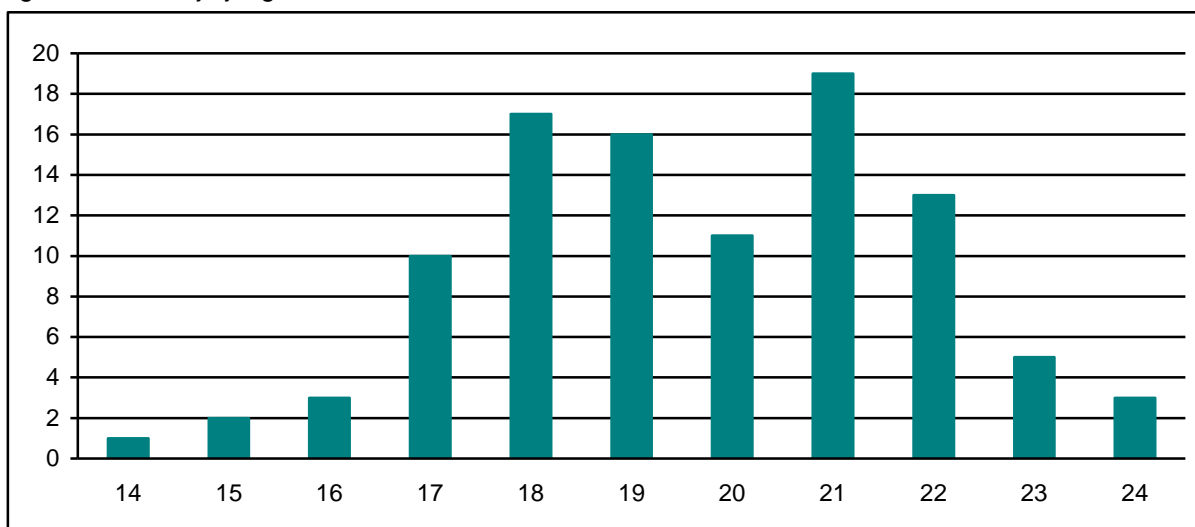
3 De jonge moeders

Om nader te onderzoeken wie de jonge moeders zijn, wat hun problemen zijn en waar ze behoefte aan hebben zijn van de 241 bezoekers 100 dossiers geanalyseerd. In dit hoofdstuk gaan we verder in op de resultaten van deze analyse.

3.1 ACHTERGROND JONGE MOEDERS

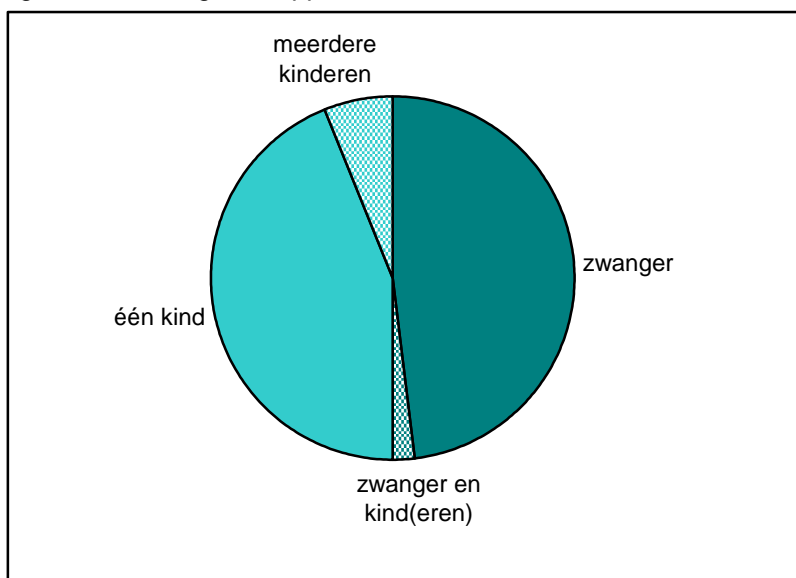
De gemiddelde leeftijd van de jonge moeders in zijn opgenomen in het dossieronderzoek is net als die van alle bezoekers, 19,8 jaar. De jongste in het dossieronderzoek is 14 jaar en de oudste 25 jaar. In onderstaande figuur is de verdeling naar leeftijd in het dossieronderzoek weergegeven.

Figuur 3.1. Leeftijd jonge moeders

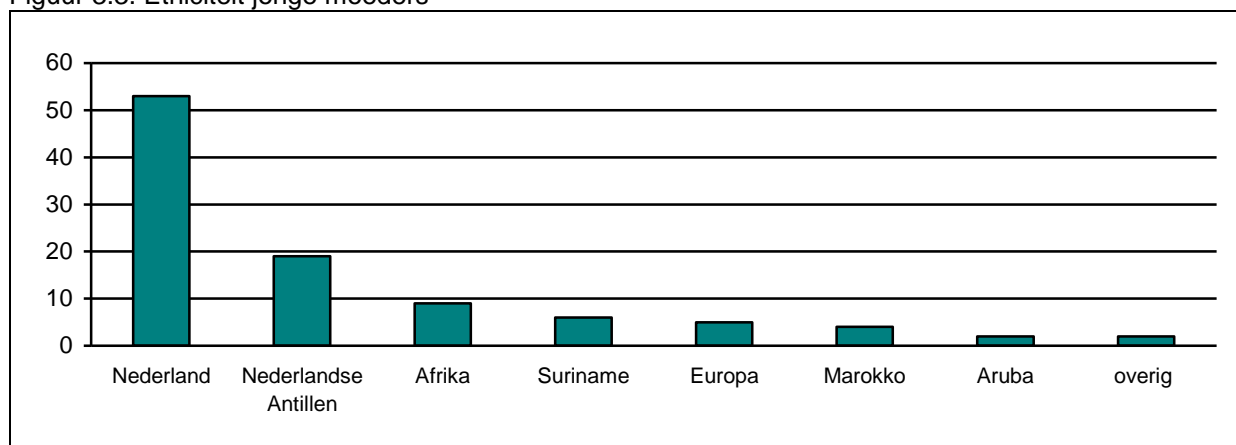
Van de 100 onderzochte jonge moeders is de helft (50%) zwanger op het moment van aanmelden, twee hiervan hebben al één of meer kinderen. De andere helft is niet zwanger op het moment van aanmelden, zij hebben één of meerdere kinderen. De meesten hebben één kind, vijf jonge moeders hebben twee kinderen en één jonge moeder heeft drie kinderen.

Figuur 3.2. Zwangerschappen en aantal kinderen

In figuur 3.3 is de etniciteit van de moeders weergegeven. De meeste moeders hebben een Nederlandse achtergrond, gevolgd door de Nederlandse Antillen.

Figuur 3.3. Etniciteit jonge moeders

Van de 100 onderzochte (aanstaande) moeders gaan 42 naar school en 50 niet. Acht jonge moeders hebben geen antwoord gegeven. Over het algemeen gaat het om een opleiding op VMBO/MBO niveau. Negen jonge moeders zijn werkzaam op het moment van aanmelden. Bijna tweederde heeft een inkomen, 18 jonge moeders hebben schulden.

3.1.1 Situatie en problematiek

Bij de aanmelding wordt aan de jonge moeder gevraagd waar zij verblijven. Van de 100 onderzochte moeders hebben 21 jonge moeders aangeven dakloos te zijn op het moment dat ze naar het loket kwamen, 46 woonden thuis (bij ouders/ verzorgers of overige familieleden) en 28 wonen zelfstandig. Voor de dakloze jonge moeders geldt dat bijna de helft contact met de eigen ouders heeft. Van alle onderzochte moeders heeft 61% contact met de ouders. Bij 43 van de jonge moeders is de vader van de baby en/of de kinderen in beeld. De relatie met de vader van het kind varieert van een aanstaande vader die ontkent hij de vader is tot een aanstaande vader die mee komt naar het loket.

De problematiek van de jonge moeders die bij het loket komen, is zeer divers. Bijvoorbeeld jonge moeders met een verleden van tehuizen, moeders die nog bij hun ouders wonen en daar mogen blijven wonen maar ook moeders die vanwege de zwangerschap het huis moeten verlaten. Soms gaat hier een heftig conflict aan vooraf en is de aanstaande moeder per direct op straat gezet door de ouders. Het komt voor dat de jonge moeder bij ouders, familie of bekenden inwoont. Door de komst van de baby wordt het huis letterlijk te klein. Er zijn situaties bekend dat er meerdere gezinnen inwonen of zelfs meerdere zwangere, jonge meisjes.

Het komt regelmatig voor dat er meerdere dingen spelen in het ouderlijke gezin van de jonge moeder. Voorbeelden zijn de afwezigheid van de eigen vader door een scheiding van de ouders of omdat niet bekend is wie de vader van de jonge moeder is. Ook spelen psychische en verslavingsproblematiek; Bordeline bij één van de ouders, een dakloze ouder, ouders die verslaafd zijn aan alcohol etc. In een aantal gevallen is Bureau Jeugdzorg al betrokken bij de jonge moeder of bij het ouderlijke gezin van de jonge moeder. Er zijn ook positieve situaties, ouders die hun dochter helpen, oppassen een babykamer in richten en de jonge moeder steunen waar ze kunnen.

3.1.2 Hulpvraag

Een groot deel van de jonge moeders (n=70) is zelf naar het loket gekomen voor hulp. Anderen zijn verwezen door Bureau Jeugdzorg, het Algemeen Maatschappelijk Werk of bijvoorbeeld de school. De belangrijkste hulpvragen waarmee de jonge moeders naar het loket komen betreffen huisvesting en informatie en advies, vooral over praktische zaken. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de belangrijkste hulpvraag.

Tabel 3.1 Belangrijkste hulpvraag bij aanmelden

	N=
Huisvesting/onderdak	54
Informatie en advies	27
Financiën/ schulden	13
Urgentie aanvragen	4
Psychosociaal	2
Totaal	100

De medewerkers van het loket proberen zoveel mogelijk aan te sluiten op de hulpvraag van de jonge moeders. Uit tabel 3.2 blijkt dat ze het loket vooral informatie en advies geven rond praktische zaken zoals over het aanvragen van een woonpas, inkomen, toeslagen etc. Daarnaast worden de jonge moeders regelmatig door de medewerkers van het loket aangemeld bij begeleid wonen projecten.

Het overzicht in tabel 3.2 is een weergave van de uitkomsten van de ondersteuning. Soms kost het meerdere gesprekken om helder te krijgen wat de hulpbehoefte is van de jonge moeder. Vaak is dit gerelateerd aan het motiveren van de jonge moeder om hulp te accepteren. Dit is vooral wanneer ze hun eigen mogelijkheden om zelfstandig te gaan wonen met een baby overschatten.

Een tweede intensief deel in de begeleiding is het bemiddelen tussen de jonge moeder en de opvangplek. Vooral voor dakloze jonge moeders geldt dat ze op korte termijn huisvesting nodig hebben. Het kost de medewerkers van het loket soms erg veel moeite om een geschikte plek te vinden. Deze is niet altijd beschikbaar. Daarnaast komt het ook voor dat de jonge moeder niet bij een bepaalde organisatie wil wonen omdat ze dan bijvoorbeeld met anderen moet samenwonen. Ook dit bemoeilijkt het vinden van huisvesting voor de jonge moeder.

Tabel 3.2. Geboden ondersteuning door het loket

	N=
- Informatie en advies rond uitkering, woonpas, werkplein toeslagen ect	38
- Aanmelding voor begeleiding bij Luna, ZAZ Kamers met kansen etc.	22
- Aanvraag urgentie	10
- Bemiddeling familie en/of instanties	6
- Doorverwezen ivm LVB, Mee of ivm Regio	3
- Inschakelen hulp, Consultatie bureau stevig ouderschap etc.	6
- info en advies algemeen	4
- anders	11

3.1.3 Betrokken instelling

In een aantal gevallen zijn er al andere instellingen betrokken bij de jonge moeders wanneer zij zich bij het loket melden. Hoe ze betrokken zijn, verschilt per instelling. Wanneer Jeugdformaat betrokken is, kan het zijn dat de jonge moeders bij Jeugdformaat wonen. Andere genoemde organisaties bieden hulp en/of hebben doorverwezen naar het loket voor jonge moeders. Er zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 3.3. Overige betrokken instellingen

Betrokken instellingen	Aantal keer genoemd
- Gemeente (SZW, DSO)	14
- Jeugdformaat	9
- Luna	9
- Bureau Jeugdzorg	5
- CCP	5
- Fiom	4
- Staedion	4
- ZAZ	4
- Consultatie bureau	3
- JIT	3
- Mee	3
- School	2
- Jong Escamp	2
- Siriz	2
- Mama Sita	2
- Zeebra welzijn	1
- Voedselbank	1

Het loket verwijst regelmatig de jonge moeders door naar andere instellingen, soms naar één instelling soms naar meerdere bijvoorbeeld als het gaat om het aanvragen van een uitkering en het zoeken naar woonruimte. Het doorverwijzen kan zowel tijdens de ondersteuning door het loket plaatsvinden, als bij het afsluiten van deze ondersteuning. Van de 100 onderzochte (aanstaande) moeders zijn 12 niet doorverwezen, de rest wel. In onderstaande tabel is weergegeven waar de jonge moeders naar zijn door verwezen, hierbij zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Tabel 3.4. Tijdens en na afloop van de begeleiding doorverwezen naar

	Tijdens begeleiding	Na afloop van de begeleiding
- Luna	7	
- DSO	1	
- JIT	5	8
- Fiom	2	
- MOOI	1	
- CCP	2	
- Compaan	1	
- Kwadraad	2	
- ZAZ	2	
- Siriz	2	1
- AMW		6
- SZW		7
- School		1
- Bureau Jeugdzorg		5
- Juridisch loket		1
- Sociale raadslieden		1
- Overig ¹		47
- niet doorverwezen		29

¹ Gebaseerd op de registratie van het Loket jonge moeders waardoor niet bekend is wat er onder de categorie 'overig' valt.

3.2 HET HULPVERLENINGSNETWERK JONGE MOEDERS

Aan het netwerk jonge moeders nemen diverse organisaties deel. In de inleiding is een overzicht gegeven. Aan de deelnemers van het netwerk is gevraagd om per profiel de sterke kant te benoemen in het aanbod en wat volgens hen ontbreekt in het aanbod. Aan de hand van deze inventarisatie is een discussie gevoerd. Deze discussie met het netwerk jonge moeders zal in de toekomst voortgezet worden.

In deze paragraaf geven we alvast hun visie weer voor zover deze na een bijeenkomst is geïnventariseerd. In de bijlage is een tabel opgenomen met een samenvatting van de resultaten per profiel en onderwerp.

Uit de discussie met het netwerk jonge moeders blijkt dat de organisaties het laagdrempelige aanbod via het Jonge moederloket een belangrijke schakel in het aanbod vinden. Een belangrijk pluspunt is dat er geen wachttijd is, de jonge moeders kunnen er direct terecht voor hulp en advies. Het tweede positieve punt dat wordt genoemd is de woonketen, er zijn diverse instellingen die de jonge moeders opvangen en kunnen begeleiden, zoals Zij aan Zij, Luna etc. Een beperking hiervan is volgens het netwerk dat er wachtlijsten zijn en er vooral voor specifieke doelgroepen onvoldoende aanbod is zoals voor minderjarige moeders en moeders met LVB. Er zijn een aantal regelingen die positief zijn voor de jonge moeders rond huisvesting, bijvoorbeeld het kunnen aanvragen van een woonpas wanneer de jonge moeder nog 17 is of het kunnen krijgen van urgentie als een jonge moeder een jaar onzelfstandig met haar kind woont.

Het hulpaanbod wordt door de deelnemers aan het netwerk als positief ervaren. Dat er een casusoverleg is, vinden de deelnemers ook positief.

Toch zien ze ook verbeterpunten, genoemd zijn de aansluiting op de CJG partners, meer passende woonvoorzieningen, de mogelijkheid voor langdurige begeleiding, betere kennis van de sociale kaart en meer outreachend werken. Vooral bij de dakloze moeders bestaat volgens het netwerk het gevaar dat ze buiten beeld raken. Hier moet meer aandacht voor zijn.

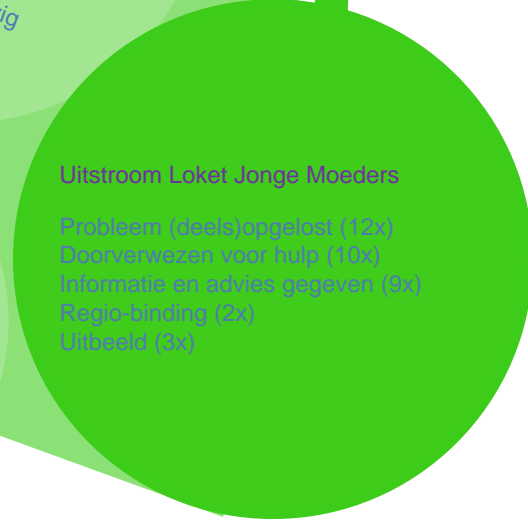
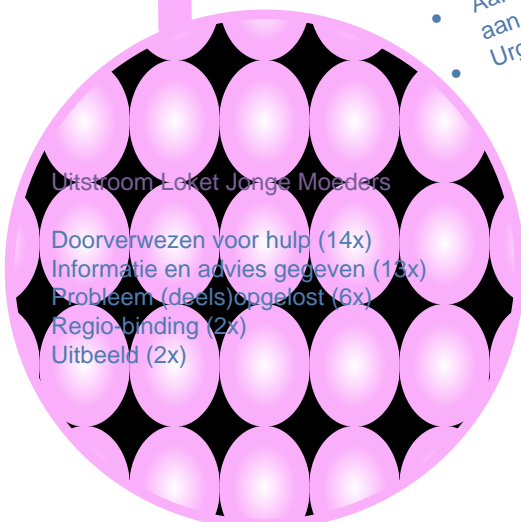
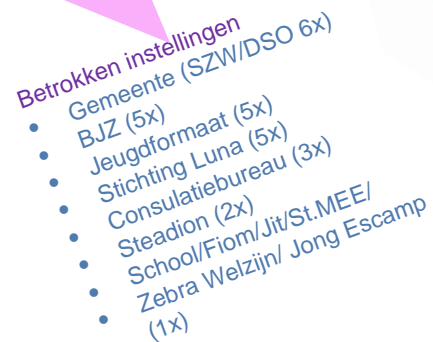
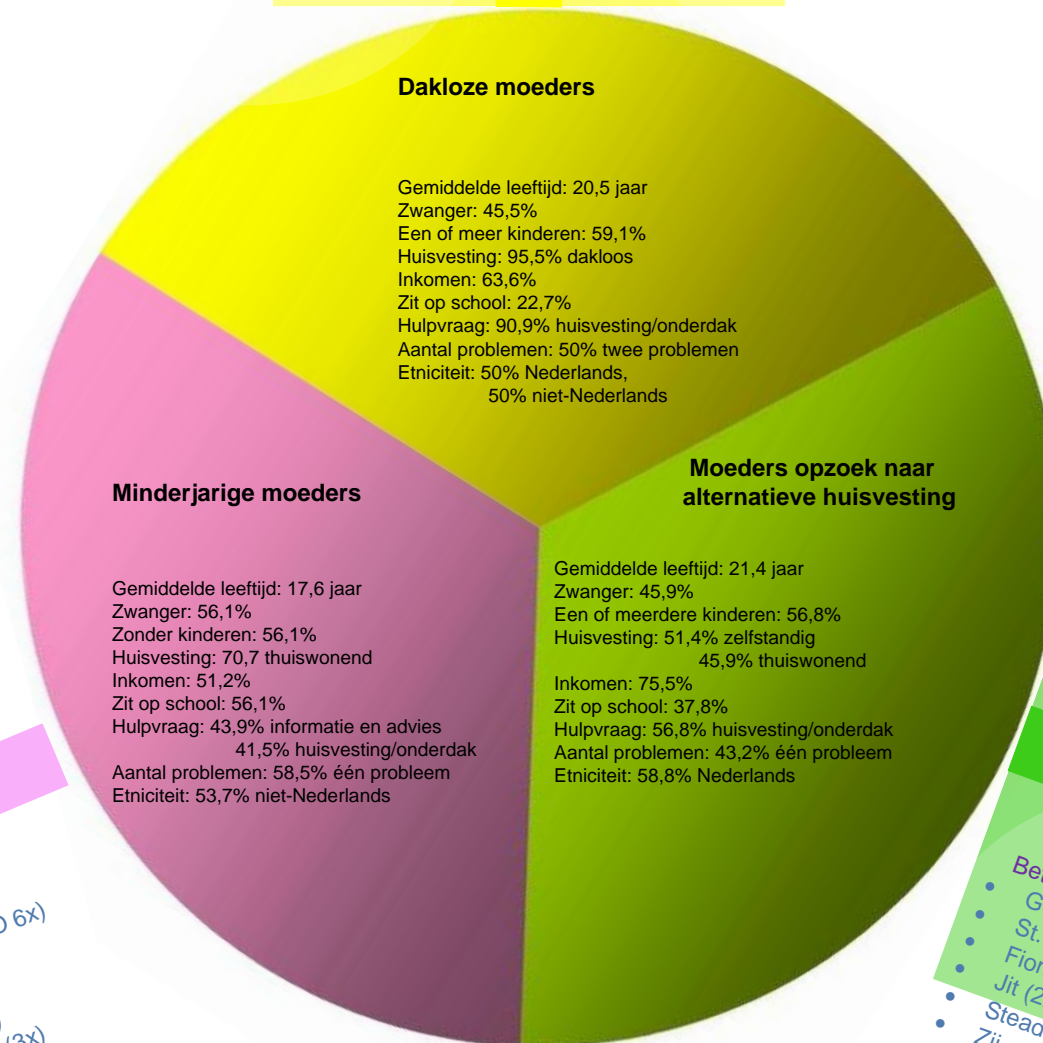
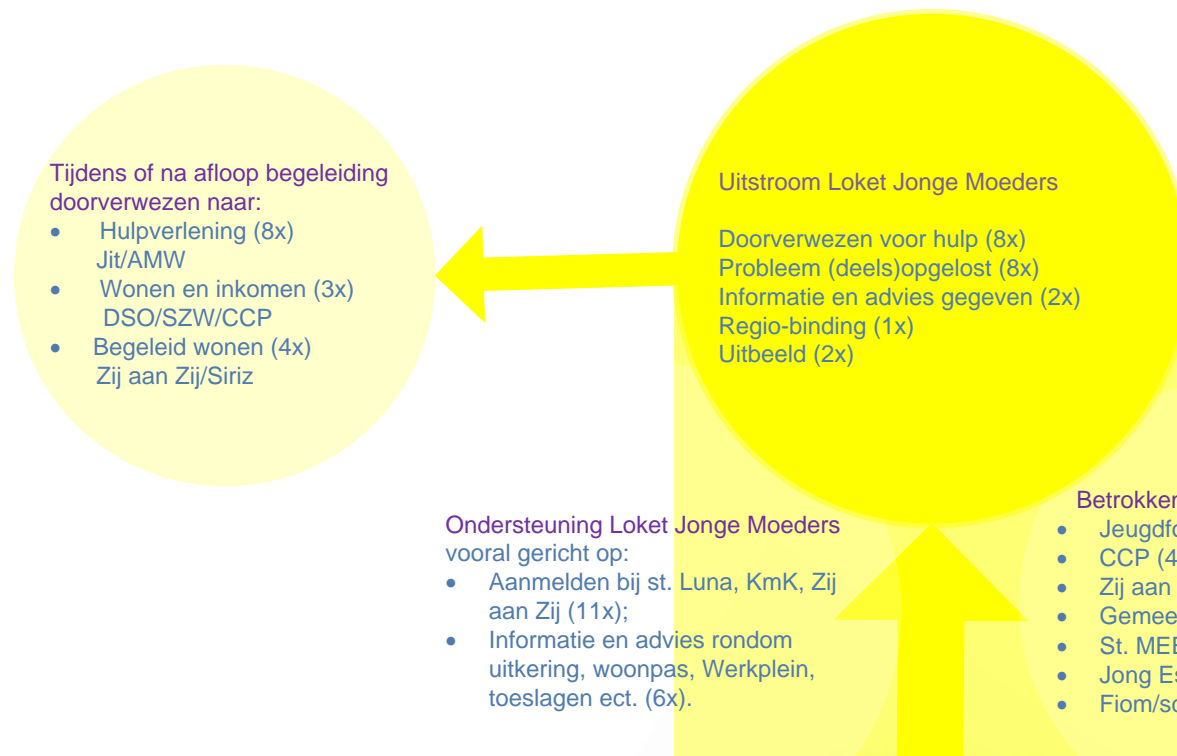
Wat dagbesteding betreft is het beeld dat de jonge moeders zoveel problemen hebben dat het hebben van een dagbesteding op zich ook een probleem is. Daar staat tegenover dat ook genoemd is dat het de jonge moeders juist kan helpen hun dag te structureren. Voorwaarde is wel dat er voldoende opvang voor de kinderen is. Bij de scholen merken de netwerkdeelnemers een toename in flexibiliteit. Het aanbod van het ROC Mondriaan sluit aan bij de jonge moeders en ook projecten als Matroesjka en Mama Sita zijn goed voor deze doelgroep. Bij het aanbod voor een aanstaande jonge moeder is het belangrijk om rekening te houden met een afwezigheid in de periode van de bevalling.

3.3 DE JONGE MOEDERS EN PROFILE

Op basis van 100 dossiers van de bezoekers van het loket zijn drie profielen te onderscheiden:

- De minderjarige aanstaande moeders
- De dakloze moeders
- De (aanstaande) moeders op zoek naar betere huisvesting

Op de volgende pagina's zijn de profielen in een figuur weergegeven. Vervolgens wordt per profiel besproken: de kenmerken, het hulpaanbod en de visie van het netwerk jonge moeders op het huidige hulpaanbod voor dit profiel. Ook is per profiel een fictieve casus weergegeven ter illustratie. Deze casussen zijn gebaseerd op de bevindingen uit het dossieronderzoek en samengesteld uit meerdere dossiers. In de bijlage zijn tabellen weergegeven met daarin diverse aspecten uitgesplitst naar de profielen.

3.3.1 Minderjarige aanstaande moeders

Shirley van 17 is twee maanden zwanger. Over 6 maanden wordt ze 18. Ze woont samen met haar moeder en haar zusjes in een driekamer woning. De vriend van haar moeder komt veel over de vloer. Ze deelt de kleine slaapkamer met haar zusje. Shirley volgt de opleiding helpende zorg en welzijn bij het Mondriaan in Den Haag.

Shirley had eerst plannen om te gaan samenwonen met de vader van haar kind, van zijn uitkering en haar studiefinanciering straks, zouden ze best kunnen rondkomen. Maar ze kregen twee weken geleden weer ruzie en de relatie is voor de zoveelste keer verbroken. Haar moeder wil graag dat ze het huis uitgaat. De driekamer woning wordt te klein voor zoveel mensen.

Shirley wil zelf ook graag zelfstandig wonen maar heeft geen idee hoe ze dat moet organiseren. Op school heeft Shirley een poster zien hangen van het loket voor jonge moeders. Ze besluit langs te gaan om te informeren wat haar mogelijkheden zijn qua zelfstandige huisvesting.

In het gesprek met de medewerker van het loket vertelt Shirley kort haar geschiedenis, maar al snel gaat het gesprek over dat ze graag zelfstandig wil wonen. Ze wil weten wat er mogelijk is. De medewerker van het loket legt haar uit dat zij niet zelfstandig kan wonen tot haar achttiende. Wel kan ze alvast een woonpas aanvragen. Als Shirley deze heeft, moet ze regelmatig reageren op woningen zodat ze alvast een geschiedenis van reageren opbouwt. Urgentie kan zij pas aanvragen als zij met haar kind langer dan één jaar onzelfstandig (zonder partner) woont.

Omdat Shirley nog jong is en zelfstandig wil gaan wonen met haar baby, wijst de medewerker van het loket haar op de mogelijkheid om bij Luna te gaan wonen. Hier zou ze dan begeleiding krijgen, wat voor haar goed kan zijn. Maar Shirley heeft hier niet zoveel zin in. Ze wil graag alleen met haar baby wonen en niet meer een woning delen. De medewerker en Shirley spreken af dat Shirley een woonpas gaat regelen, en regelmatig op aangeboden woningen reageert.

Twee weken later probeert de medewerker van het Loket Shirley te bellen om te vragen of het gelukt is met de woonpas en om te vragen of ze al op woningen heeft gereageerd. Shirley neemt de telefoon niet op, na een aantal pogingen krijgen ze een sms'je dat het goed gaat met haar. De medewerker heeft haar niet meer bereikt en het dossier wordt afgesloten.

In het profiel minderjarige aanstaande moeders vallen 41 van de 100 onderzochte dossiers. Dit profiel is "minderjarige aanstaande moeders" genoemd omdat alle meisjes die nog geen 18 zijn in dit profiel vallen. In dit profiel zijn 16 meisjes nog geen 18 jaar oud, de rest is 18 of 19 jaar op het moment dat ze bij het loket komen. De gemiddelde leeftijd in dit profiel is dan ook 17,6.

Het overgrote deel (71%) woont nog thuis. Meer dan de helft (56%) is zwanger, vaak gaat het om het eerste kind. Iets minder dan de helft is Nederlands (n=20), ruim een derde komt van de Nederlandse Antillen (n=8), Suriname (n = 4) of Aruba (n=2). De helft heeft inkomsten, deze komen vooral uit studiefinanciering of een uitkering. Iets meer dan 10% heeft schulden.

Voor bijna alle moeders die in dit profiel vallen geldt dat er sprake is van een netwerk. Dit kunnen ouders of familieleden zijn of de vader van het kind. In minder dan de helft van de gevallen (46%) is de vader van het kind in beeld.

De minderjarige (aanstaande) moeders komen vooral naar het loket voor informatie en advies en vragen rond huisvesting en onderdak. Ook al wonen de meeste jonge moeders uit dit profiel nog thuis, er is wel behoefte aan (informatie rond het krijgen van) ander onderdak. Bijna tweederde heeft problemen op één gebied, de overigen op meerdere gebieden.

Het hulpaanbod

De minderjarige (aanstaande) moeders krijgen bij het loket vaak praktische informatie, bijvoorbeeld rond een uitkering, woonpas, het aanvragen van toeslagen, over het Werkplein maar ook over zaken als hoe de voogdij werkt als je als minderjarige een baby krijgt. Ze worden vaak doorverwezen voor hulp, bijvoorbeeld naar het FIOM, AMW, het JIT of stichting Mooi. Een deel van de jonge moeders is door het loket aangemeld voor begeleid wonen bijvoorbeeld Luna of Zij aan Zij. Ook ondersteuning bij het aanvragen van urgentie komt voor in dit profiel. Ruim een kwart heeft alleen informatie en advies gehad, een enkeling is uit beeld geraakt.

Bij de minderjarige moeders zijn soms al instellingen betrokken, bijvoorbeeld omdat ze er wonen, zoals Jeugdformaat. In een aantal gevallen is de betrokken instelling de verwijzende instelling, zoals school, het JIT of stichting Mee.

Visie van het Netwerk op het hulpaanbod aan (aanstaande) minderjarige moeders

Voor de laagdrempeligheid van het loket jonge moeders is volgens het netwerk belangrijk. Een positief aspect is dat er geen wachttijd is. Daarbij is het bijvoorbeeld mogelijk om als 17 jarige een woonpas aan te vragen via Vestia. Ook is de woonketen Jonge moeders genoemd.

Wanneer een (aanstaande) moeder nog niet volwassen is, is er weinig tot geen mogelijkheid tot begeleid wonen en een beperkte mogelijkheid tot opvang. Hier zijn dan wel voorwaarden aan verbonden zoals tenminste 7 maanden zwanger (st. Wende). Het netwerk vindt de mogelijkheden voor deze groep te beperkt. Een ander aandachtspunt is de specifieke hulp voor moeders met LVB, ook daarvoor is te weinig opvang. Hierbij kan het ook gaan om moeders die wel volwassen zijn in leeftijd maar niet qua functioneren.

De meeste hulpverlening die beschikbaar is voor deze doelgroep wordt als positief ervaren. Specifiek zijn genoemd de 16+coach voor jonge moeders en de gerichtheid van de hulp aan de jonge moeder en de baby. Wat er ontbreekt in het hulpaanbod naast het al eerder genoemde begeleid wonen en de opvang is aansluiting bij CJG partners en maatwerk. Een minderjarig moeder moet niet benaderd worden als een minderjarig kind.

3.3.2 Dakloze moeders

Mandy van 19 heeft steeds meer moeite om haar zwangerschap voor haar ouders te verbergen nu ze bijna 6 maanden zwanger is. Afgelopen weekend heeft ze het dan eindelijk durven vertellen. Haar ouders waren woedend, zo boos dat ze haar het huis uit hebben gezet. Ze mocht bijna niets meenemen, alleen wat kleren. Ook haar telefoon moest ze achter laten. Ze is naar een vriendin gegaan. Daar kan ze een tijdje blijven. Van haar vader mag ze niet thuis komen, met haar moeder heeft ze wel zo nu en dan contact.

De vader van het kind weet wel dat ze zwanger is, maar hij heeft niet zoveel zin om vader te worden. Hij betwijfelt ook of het wel van hem is. Momenteel is hij op de Antillen, dus voorlopig kan ze in ieder geval niet op hem terugvallen.

Mandy volgt in Delft de opleiding pedagogisch medewerker. Haar inkomen ontvangt ze van studiefinanciering. Maar ze heeft ook veel schulden. Deze schulden zijn ontstaan omdat ze onder dwang van een ex-vriendje telefoonabonnementen heeft afgesloten.

Mandy is naar het loket gekomen om te vragen wat ze moet doen. In het eerste gesprek vertelt ze haar verhaal. De medewerker van het loket geeft aan dat er verschillende mogelijkheden zijn voor meisjes in haar situatie, maar het is niet bekend of er plek voor haar is en zo ja wanneer ze hier terecht kan. De opties die de medewerker in gedachten heeft zijn Luna, Zij aan Zij of Kamers met Kansen. Voor de week daarop wordt een nieuwe afspraak gemaakt zodat de medewerker van het Loket een en ander kan uitzoeken.

Op deze afspraak verschijnt Mandy niet, ze neemt ook haar telefoon niet op. Enkele dagen later wordt de medewerker van het loket gebeld door de schoolmaatschappelijkwerkster van Mandy. Mandy staat, overduidelijk zwanger, bij haar in de kamer. De maatschappelijkwerkster wil weten wat er mogelijk is voor Mandy. Er wordt een nieuwe afspraak gemaakt bij het loket. Maar ook dan komt Mandy niet opdagen. Uiteindelijk lukt het om Mandy wel te spreken. De medewerker van het Loket heeft haar ondertussen aangemeld het project Zij aan Zij en kan zij nog dezelfde dag terecht bij het JIT voor een intake. Het dossier bij het loket wordt afgesloten.

In dit profiel vallen 22 jonge (aanstaande) moeders. Het omvat alle (aanstaande) moeders die aangeven dat ze dakloos zijn. De gemiddelde leeftijd is 20,5 jaar. In dit profiel vallen geen minderjarige moeders. Meer dan de helft is ouder dan 21 jaar.

Dit is het profiel met de meeste moeders met kinderen, 59% heeft al kinderen, 46% is zwanger. Elf zijn van Nederlandse afkomst en vijf komen van de Nederlandse Antillen. Tweederde heeft inkomsten en een derde heeft schulden. De inkomsten komen vooral uit een uitkering of studiefinanciering. Dit profiel omvat relatief de meeste moeders met inkomsten uit werk.

Opvallend in dit profiel ten opzichte van de andere twee is dat bij meer dan de helft de vader van het kind/ de kinderen in beeld is. Voor 80% geldt dat er een netwerk aanwezig is, de vader van het kind, de ouders van de jonge moeder of andere familie of kennissen.

De dakloze moeders komen vooral naar het loket voor huisvesting en onderdak. Er is vaak sprake van problemen op meerdere gebieden.

Het hulpaanbod

De dakloze moeders worden door het loket regelmatig aangemeld voor begeleid wonen. Omdat er vaak sprake is van wachtlijsten bij deze projecten en/of de moeders niet aan ieder project wil deelnemen is dit voor de medewerkers van het loket vaak een kwestie van veel contact zoeken met de aanbieders van begeleid wonen projecten en overleggen met de moeders. Vooral wanneer de (aanstaande) moeders letterlijk op straat staan, is het lastig om op korte termijn huisvesting voor ze te vinden, eventueel in afwachting van een plek bij begeleid wonen.

Daarnaast krijgen de dakloze jonge moeders veel praktische informatie bij het loket rond uitkeringen, een woonpas, het werkplein en de toeslagen.

Bij deze moeders zijn vaak instellingen betrokken zoals Jeugdformaat, CCP en Siriz. Ook voor deze instellingen geldt dat ze er al contact mee hebben, al hulp van ontvangen of dat ze zijn doorverwezen naar het loket door de instelling.

Het loket verwijst de dakloze jonge moeders het meeste door naar het JIT, Siriz, het AMW en de dienst SZW voor een inkomen. Voor een deel van de dakloze moeders geldt dat hun problemen zijn opgelost tegen de tijd dat het dossier bij het loket wordt gesloten of dat ze zijn doorverwezen voor verdere hulp. Voor een enkeling geldt dat ze uit beeld zijn geraakt.

Visie van het Netwerk op het hulpaanbod aan (aanstaande) dakloze moeders

Voor deze doelgroep is het volgens het netwerk goed dat er diversiteit is in het aanbod van begeleid wonen. Ook het casusoverleg van het CCP is goed voor deze doelgroep. Maar ook voor deze groep is het netwerk van mening dat er te weinig aanbod is in opvang en begeleid wonen en er zijn wachtlijsten. Daarbij verloopt het contact met de woningcorporaties niet naar wens en is de route via het CCP niet optimaal. Een risico in dit profiel is dat de moeders geen hulp zoeken omdat ze bang zijn dat Bureau Jeugdzorg of het AMK wordt ingeschakeld omdat ze dakloos zijn.

Er moet een goede afstemming komen om te voorkomen dat deze groep moeders uit beeld raakt en de CJG partners moeten er meer bij betrokken worden.

Daar waar bij de minderjarige moeders al geconstateerd werd dat ze te veel problemen hebben waardoor ook de dagbesteding een groot probleem is, geldt voor de dakloze moeders daarnaast dat ze eerst en dak boven hun hoofd nodig hebben en dan pas aan dagbesteding toe komen.

3.3.3 (aanstaande) Moeders op zoek naar alternatieve huisvesting

Danique is 20 jaar en 5 maanden zwanger. Danique woont met haar zootje van anderhalf in een kamer met gedeelde keuken en sanitair. Ze wil graag een eigen woning nu ze nog een baby krijgt. De vader van de kinderen woont niet bij haar, hij woont bij zijn moeder en heeft geen inkomen. Danique zelf heeft een uitkering (WIJ).

Danique heeft een woonpas, maar gezien het stadium van haar zwangerschap wil ze graag heel snel een ander huis. Ze heeft zelf ook al een aantal dingen in gang gezet. Zo heeft ze al bij de dokter geïnformeerd of zij een verklaring rond haar zwangerschap kan krijgen en ze heeft een gesprek gehad bij het consultatiebureau om te kijken of zij haar aan een alternatieve woning konden helpen.

In de loop van het gesprek blijkt dat ze schulden heeft, er is een afbetalingsregeling via budgetbeheer. Ze houdt per week 50 euro over. Danique zegt dat ze hier goed mee uitkomt en het zelfs niet iedere week op maakt.

De medewerker van het loket helpt Danique met het aanvragen van de urgentie en adviseert haar om bij het consultatiebureau na te vragen of zij een verklaring kunnen geven op sociaal gebied. Deze verklaring kan Danique meesturen met de urgentieaanvraag.

Danique gaat hier zelfstandig mee verder. Afsproken wordt dat de medewerker van het loket haar over een maand belt om te horen of het gelukt is. Een maand later blijkt dat het gelukt is om de urgentie aan te vragen. Drie maanden later belt Danique het loket. Ze is inmiddels hoogzwanger en aan het verhuizen naar een woning met twee slaapkamers. Het dossier wordt afgesloten.

In dit profiel vallen 37 (aanstaande) moeders. Het gaat om moeders die wel onderdak hebben, maar waarvan dit onderdak niet ideaal is, bijvoorbeeld omdat ze bij de ouders inwonen en het huis te klein is voor nog een baby, of omdat de ruimte die ze bewonen te klein is voor (nog) een baby. Meer dan de helft van de moeders in dit profiel woont zelfstandig, de anderen zijn voornamelijk thuiswonend. De gemiddelde leeftijd is 21,4 jaar; driekwart is ouder dan 21 jaar.

Ruim de helft (57%) van de moeders in dit profiel heeft één of meer kinderen en 46% is zwanger. 22 moeders in dit profiel zijn van Nederlandse afkomst, 6 van de Nederlandse Antillen en 2 van Aruba.

Driekwart heeft inkomsten. Hiermee is dit profiel het profiel met de meeste inkomsten. Een vijfde heeft schulden. Ook voor dit profiel geldt dat de belangrijkste inkomstenbron een uitkering is gevolgd door studiefinanciering.

Vergeleken met de andere profielen geldt voor de moeders in dit profiel dat er relatief gezien het minst vaak sprake is van een netwerk. Toch heeft ook in dit profiel 78% een netwerk zoals ouders, familie etc. Voor 46% geldt dat de vader van het kind of de kinderen in beeld is.

De moeders in dit profiel komen vooral naar het loket voor huisvesting en onderdak. In tegenstelling tot de dakloze moeders is er vaker sprake van problemen op één gebied. Ten opzichte van de andere twee profielen zijn de moeders in dit profiel het meest zelfredzaam.

Het hulpaanbod

De moeders die op zoek zijn naar alternatieve huisvesting krijgen bij het loket vaak praktische informatie over hoe ze deze huisvesting kunnen vinden en net als in de andere profielen informatie over zaken als een uitkering, toeslagen en Werkplein. Een deel van de moeders is door het loket aangemeld voor een begeleid wonen project zoals Luna of Kamers met Kansen. De moeders uit dit profiel krijgen daarnaast relatief het meest hulp bij het aanvragen van urgentie. De moeders in dit profiel worden ook doorverwezen naar laagdrempelige hulp, bijvoorbeeld naar het consultatiebureau voor stevig ouderschap of de sociaal raadslieden.

Bij de moeders die op zoek zijn naar alternatieve huisvesting, zijn organisaties als Luna en de dienst SZW betrokken. Deze moeders worden ook het meest doorverwezen naar deze organisaties. Een derde van de moeders heeft bij afsluiting van het dossier hulp en advies gekregen. Voor een deel is het probleem opgelost met hulp van het loket en voor een deel zijn ze doorverwezen naar andere hulp.

Visie van het Netwerk op het hulpaanbod aan (aanstaande) moeders opzoek naar alternatieve huisvesting

Voor deze groep moeders is het volgens het netwerk goed dat zij urgentie kunnen krijgen wanneer zij een jaar onzelfstandig wonen met hun kind(eren). Daarbij is ook voor de moeders uit dit profiel belangrijk dat er een breed aanbod aan opvang en begeleid wonen is en ook voor deze moeders is er niet altijd op korte termijn huisvesting beschikbaar en is er te weinig aanbod.

Aandachtspunten voor de moeders op zoek naar alternatieve huisvesting zijn vanuit het netwerk het meer outreachend werken en het langdurig kunnen begeleiden van deze moeders. Er moet meer aansluiting worden gezocht bij de CJG partners en er is meer kennis van de sociale kaart nodig omdat er een breed aanbod is.

Ook voor deze moeders geldt dat ze te veel problemen hebben waardoor dagbesteding niet het eerste is waar ze mee aan de slag gaan. Projecten als Mamamia, Mamasita en Matroeska maar ook het aanbod van Mondriaan sluit aan op dit profiel. Voorwaarde is net als bij de andere profielen dat er opvang voor de kinderen is.

Bijlage 1 Tabellen

Kenmerken profielen

Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
<i>Kenmerken profielen</i>		
Omvat alle minderjarigen	Geen minderjarigen	Geen minderjarigen
Gemiddelde leeftijd 17,6 jaar	Gemiddelde leeftijd 20,5 jaar	Gemiddelde leeftijd 21,4 jaar
Zwanger (56,1%) Geen kinderen (56,1%)	Zwanger (45,5%) Een of meerdere kinderen (59,0%)	Zwanger (45,9%) Een of meerdere kinderen (56,8%)
Thuiswonend (70,7%)	Dakloos (95,5%)	Zelfstandig wonend (51,4%) Thuiswonend (45,9)
Vader kind in beeld (46,3%)	Vader kind in beeld (54,5%)	Vader kind niet in beeld (45,9%)
Inkomen (51,2%) Geen inkomen (48,8%)	Inkomen (63,6%)	Inkomen (75,7%)
Zit niet op school (56,1%)		
<i>Hulpvraag</i>		
Informatie en advies (43,9%) Huisvesting onderdak (41,5%)	Huisvesting, onderdak (90,9%)	Huisvesting, onderdak (56,8%)
Een probleem (58,5%)	Twee problemen (50,0%)	Een probleem (43,2%)

Achtergrond kenmerken

	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
Leeftijd			
- < 18 jaar	39,1%	0%	0%
- 18-21 jaar	60,9%	45,5%	24,3%
- ≥ 21 jaar	0%	54,5%	75,6%
Gemiddelde leeftijd 17,6 jaar	17,6 jaar	20,5 jaar	21,4 jaar
Zwanger/kinderen			
Zwanger	56,1%	45,5%	45,9%
Een of meerdere kinderen	43,9%	59,0%	56,8%
Etniciteit			
- Nederlands	46,3%	50,0%	56,8%
- niet Nederlands	53,7%	50,0%	43,2%
Woonsituatie			
- Dakloos	0%	95,5%	0%
- Thuiswonend	70,7%	4,5%	45,9%
Opvang/gevangenis	7,3%	0%	2,7%
- Zelfstandig	22,0%	0%	51,4%
Volgt opleiding			
- ja	56,1%	22,7%	37,8%
- nee	34,1%	72,7%	54,1%
- geen antwoord	9,85	4,5%	8,1%

	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
Opleidingsniveau			
- basisschool			2,7%
- VMBO	12,2%	9,1%	2,7%
- MBO/HAVO	31,7%	13,6%	27,0%
- HBO		9,1%	2,7%
- WO		4,5%	
- Onbekend	56,1%	59,1%	64,9%
Inkomen en schulden			
Heeft inkomen	51,2%	63,6%	75,7%
Schulden	12,2%	31,8%	16,2%
Type Inkomsten			
- Geen	48,8%	36,8%	24,3%
- Studiefinanciering	26,8%	18,2%	24,3%
- Uitkering	12,2%	22,7%	29,7%
- Werk	7,3%	13,6%	10,8%
Sociaal netwerk			
Netwerk (vader kind, eigen ouders, familie etc.)	92,2%	81,8%	78,4%
Vader kind in beeld	46,3%	54,5%	45,9%
Woont bij moeder	N=16	N=1	N=4
Ervaring BJZ	31,7%	13,6%	13,5%

Hulpvraag

Aanmelder	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
Zelf	28	14	28
Bureau Jeugdzorg	4		1
School	2	1	1
JIT	2		1
AMW		3	0
Overig	5	4	6

	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
Hulpvraag			
- Informatie en advies	43,9%	4,5%	21,6%
- Huisvesting onderdak	41,5%	90,9%	56,8%
Problemen			
- Op één gebied	58,5%	4,5%	43,2%
- Op twee gebieden	12,2%	50,0%	24,3%
- Op meer dan twee gebieden	17,1%	27,3%	16,2%

Ondersteuning

Geboden hulp door het loket	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
- Informatie en advies rond uitkering, woonpas, werkplein toeslagen ect	15	6	17
- Aanmelding voor begeleiding bij Luna, ZAZ Kamers met kansen etc.	6	11	5
- Aanvraag urgentie	4		6
- Bemiddeling familie en/of instanties	2	2	
- Doorverwezen ivm LVB, Mee of ivm Regio	2		1
- Inschakelen hulp, Consultatie bureau stevig ouderschap etc.	1	1	4
- info en advies algemeen	4		2

Overige betrokken instellingen	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
- Bureau Jeugdzorg	5	0	0
- Gemeente (SZW, DSO)	6	2	6
- Jeugdformaat	5	4	0
- Consultatie bureau	3	0	0
- Luna	5	0	4
- School	1	1	0
- Fiom	1	1	2
- JIT	1	0	2
- Mee	1	2	0
- Steadion	2	0	2
- Zeebra welzijn	1	0	0
- Jong Escamp	1	1	0
- ZAZ	0	3	1
- CCP	0	4	1
- Siriz	0	1	1
- Mama Sita	0	1	1
- Voedselbank	0	0	1

Tijdens begeleiding doorverwezen naar	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
- Luna	4	0	3
- DSO	1	0	0
- JIT	1	4	0
- Fiom	1	0	1
- MOOI	1	0	0
- CCP	1	1	0
- Compaan	1	0	0
- Kwadraad	2	0	0
- ZAZ	1	1	0
- Siriz	0	2	0

Na afloop van de begeleiding door verwezen naar	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
-AMW	2	2	2
- DSZW	2	2	3
- JIT	5	2	1
- School	0	0	1
- Jeugdzorg	5	0	0
- Siriz	0	1	0
- Juridisch loket	0	0	1
- Sociale raadslieden	0	0	1
- Overig	21	9	17
-niet door verwezen	6	6	17

Situatie bij beëindiging	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	Moeders met een behoefte aan ander onderdak
- Doorverwezen voor hulp	12	7	8
- Probleem deels opgelost	1	0	0
- Probleem deels opgelost, doorverwezen voor hulp	2	1	2
- Probleem opgelost	3	7	10
- Info en advies gegeven	13	2	9
- Geen regio binding	2	1	2
- Uit beeld	2	2	3
- Overig	6	2	3

Discussie in het netwerk

	Minderjarige (aanstaande) moeders	Dakloze (aanstaande) moeders	(aanstaande) moeders op zoek naar alternatieve huisvesting
Huisvesting +	<ul style="list-style-type: none"> - Woonketen jonge moeders - Jonge moederloket, laagdrempelig, gericht op hulpverlening, geen wachttijd - Begeleid wonen, Jong Escamp - mogelijkheid aanvragen woonpas via Vestia voor 17 jarigen 	<ul style="list-style-type: none"> - Crisis opvang, Zij aan zij - Woonketen jongmoeders - Begeleidwonen, Luna, Jong Escamp, Kamers met kansen, Anton Constance, Wende - CCP Casusoverleg 	<ul style="list-style-type: none"> - Begeleid wonen, Luna, Jong Escamp - Doorstroom met urgentie na 1 jaar onafhankelijk wonen met een kind - Loket, laagdrempelig, casusoverleg en de woonketen
Huisvesting -	<ul style="list-style-type: none"> - ontbreken van begeleidwoningvormen voor deze groep - pas opvang met 7 maanden zwangerschap - vaak geen huisvesting mogelijk - te weinig aanbod - opvang voor LVB 	<ul style="list-style-type: none"> - Wooncorporaties beloven veel maar er komt weinig van terecht - Te weinig aanbod - Dreiging inschakeling BJZ/AMK bij dakloosheid waardoor vaak laat hulp wordt ingeschakeld. - Route via CCP is niet optimaal - Andere vormen van begeleid wonen 	<ul style="list-style-type: none"> - Niet altijd op korte termijn beschikbaar - ontbreken van voldoende passende woningen voor jongeren zo ook voor jonge moeders - te weinig aanbod
Hulpverlening +	<ul style="list-style-type: none"> - Jip, JIT Stevig ouderschap, BJZ, Jeugdformaat, Fiom, Siraz, AMW, Loket jonge moeders - hulpverlening gericht op jonge moeders en de baby - 16+ Coach voor jonge moeders apart 	<ul style="list-style-type: none"> - Het aanbod van JIT, Consultatie bureau, Siriz, Fiom, Loket Jonge Moeders, JeugdFormaat Impegno etc. - Het casusoverleg en eigenkracht 	<ul style="list-style-type: none"> - Het aanbod van JIT, Consultatie bureau, Siriz, Fiom, Loket Jonge Moeders, JeugdFormaat Impegno etc. - Het casusoverleg en eigenkracht
Hulpverlening -	<ul style="list-style-type: none"> - Opvang voor minderjarige moeders - Begeleide vormen van wonen ontbreekt - Aansluiting bij CJG partners - Soms wachtlijsten - Maatwerk minderjarige jonge moeder is geen kind - Passende woonvoorziening 	<ul style="list-style-type: none"> - Goede afstemming uitbeeld wat dan - Niet iedereen is outreachend - Weinig aanbod - Wachtlijsten - Jonge moeders zijn snel uit beeld - CJG partners meer betrekken 	<ul style="list-style-type: none"> - CJG partners meer betrekken, wachtlijsten - alle organisaties moeten outreachend zijn - langdurige begeleiding ontbreekt - kennis van de sociale kaart, veel partijen
Dagbesteding +	<ul style="list-style-type: none"> - Goede afspraken met scholen, protocol - ROC, Matroejska - Scholen worden soms flexibeler 	<ul style="list-style-type: none"> - Eerst bad, bed en brood en dan dagbesteding. - Dagbesteding bied structuur, Matroejska, Mama Sita - Aanbod Mondriaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Projecten zoals Mamamia, Mamasita, Matroejska - Aanbod bij Mondriaan
Dagbesteding -	<ul style="list-style-type: none"> - Geen hulp bij studiefinanciering meer maatwerk nodig - zwanger, bevallen en traject binnen SZW loopt niet altijd samen - opvang nodig om naar school te kunnen gaan - te veel persoonlijke problemen waardoor dagbesteding een probleem is 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen hulp bij schulden en studiefinanciering - geen dak geen behoefte aan dagbesteding - te veel problemen waardoor dagbesteding een probleem is - opvang kinderen om naar school/werk te gaan 	<ul style="list-style-type: none"> - te veel problemen waardoor dagbesteding een probleem is - geen hulp bij schulden en studiefinanciering - Opvang voor kinderen aansluiten op start dagbesteding